

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . » 5.—
 Četrt leta . . . » 2.50
 Mesečno . . . » 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
 » 10 vinarjev. ==

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrtne: po
 večkratnih oznanilih velja
 ... popust ...
 „Straža“ izhaja v por
 deljek in petek popoldne
 Rokopisi se ne vračajo

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Heroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popold.

Anglija in Francija napovedali Avstriji vojsko.

Francija in Anglija sta Avstriji napovedali — vojsko. Ta vest je sicer nova, toda nepričakovana ni. Kakor hitro je stopila Rusija na plan, da štiti ničvredne sarajevske morilce, je vsakdo vedel, da se sedaj začne velika svetovna borba. Na eni strani trozveza, na drugi strani trojni sporazum, in okoli teh dveh bodo krožile majhne države kot zvesti planeti! Francija in Anglija se z nami moreta spoprijeti samo na morju. Gre se za to, da si varujeta prostost gibanja v Sredozemskem morju in prosto pot v Indijo. Že nemški ladiji „Goeben“ in „Breslau“ sta s svojim držnim nastopom zelo ogrožali to prostost. Še večjo nevarnost tvori za Anglijo in Francijo naša mornarica in za to je prišlo do vojskine napovedi. Vsa Avstrija, to lahko potrdi vsak otrok, je sprejela to napoved z največjo mirnostjo in samoumevnostjo. Avstrijec je od nekdanjega ponosnega na svoje modre pomorščake, mornarica je njegova ljubljanka. Mi vemo, da bo naša mornarica storila svojo dolžnost, in za to ostanemo mirni. Naša usoda na morju je v — dobrih rokah.

Skoraj gotovo bo kmalu morala tudi Italija pokazati svojo barvo. Če ne prostovoljno, pa prisiljena od Anglije in Francije. Dokler ostane Italija nevtralna, ostane tudi njena mornarica nedotaknjena in neizrabljena. Vsaki trenutek pa se je bati, da Italija poseže vmes, in sicer ne za Anglijo in Francijo. To se lahko zgodi nepričakovano, ko bo angleško in pa francosko brodogradništvo v najneugodnejši situaciji. Za to bosta gotovo Anglija in Francija silili na to, da se Italija odloči na eno ali drugo stran.

Sicer pa je razmerje med državami že precej jasno. Portugalska se je javno postavila Angliji ob stran. Rumunija je, kakor poroča „Reichspost“, naznanila Rusiji, da na noben način ne bo dovolila prehoda ruskih čet skozi Rumunijo. Srbija in Črnogorica ostane na Balkanu osamljeni. Bolgarija je vedno bližje, da napade Srbijo in se maščuje zaradi druge balkanske vojske. Tudi Turčija je menda že popolnoma na strani trozveze. Če je še kaj manjkalo, potem je Anglija to oskrbelaj, ko je zaplenila turška drednauta. Za te ladije je darovalo vse turško ljudstvo in za to čuti tudi sramoto vse turško ljudstvo. Na Japonsko se je prej več upalo, toda ko se je poznalo za pogodbo z Anglijo, je up nekoliko padel. Gotovo pa je, da Japonska ne bo iskala konflikta s trozvezo.

Francija in Anglija napovesta Avstriji vojsko.

Dunaj, 13. avgusta

(Uradno.) Angleški poslanik na Dunaju Sir Maurice de Bunsen je došel danes v naše zunanje ministrstvo in podal (v imenu Francije) izjavo, da se smatra Francija z Avstrijo v vojnem stanju, ker se Avstrija z Rusijo kot zaveznico Francije vojskuje in podpira sovražnico Francije, Nemčijo. Ob enem izjavlja angleški poslanik, da se z ozirom na vojno napoved Francije tudi Anglija smatra z Avstrijo v vojnem stanju.

Avstrija na bojiščih.

Avstrija je dne 10. t. m. razglasila, da bo oblegala črnogorsko obal. S tem je dovoz živeža za Črnogoro nemogoč. Črnogora in Srbija imata namreč tudi v mejah svojih dežel hudega sovražnika, to je: pomanjkanje! Z lačnim želodcem pa se tudi najhrabrejši vojak noče in ne more vojskovati. Uradna poročila nam pravijo, da z avstrijsko-srbskega in av-

strijsko-črnogorskega bojišča ni ničesar, kar bi bilo važnejše za javnost. Gotovo se delajo skrbne priprave.

Na severnem bojišču avstrijske čete neprenehoma prodirajo. Vmes se vrše majhne praske in vpadi ruskih kozakov. Toda kaj naj pomenijo ti ruski napadi, ko vsak kozak ve, da si Rusija še ne upa, stopiti sovražniku pred obraz, ker jo je presenetil in je ni našel pripravljenega. Rusija se je prej bahala, kako se bodo kozaki kmalu pokazali pred Dunajem, sedaj pa smo Avstrijci že 70 km daleč v ruskem ozemlju. V poučenih krogih prevladuje mnenje, da Rusija sploh ne namerava braniti niti Varšave.

Kakor se izve, ima vrhovno poveljstvo nad ruskimi četami varšavski gubernator Žilinski, ki je bil še le pred kratkim imenovan za načelnika generalnega štaba in velja za najboljšega ruskega stratega. Vrhovnemu poveljniku bosta kot poveljnika stala ob strani: za levo krilo ruskih čet generalni gubernator Ivanov in za desno krilo generalni gubernator Rausch pl. Trautenberg. Poljsko, kakor tudi ukrajinsko prebivalstvo je odločno protiruskega mišljenja; razpoloženje, ki vlada med njim, se izraža v eni sami želji: da bi Rusija doživela poraz!

Na južnem bojišču.

Dunaj, 13. avgusta.

(Uradno.) O dogodkih na avstrijsko-srbskem in avstrijsko-črnogorskem bojišču ni nobenih poročil, ker se je določilo, da se poročila o bojih na teh bojiščih še za sedaj ne objavljajo, ampak ohranijo kot tajna.

Italija in zasedenje Lovčena po Avstro-Ogrski.

„Polaer Tagblatt“ piše v svoji petkovi izdaji: Po vojni napovedi od strani Anglije, ki bi dala Italiji dovolj povoda, da poseže vmes, je zavladala v našem mestu umevna napetost glede bodočega vedenja naše zaveznice. Veliki interes, s katerim se je pričakovalo vesti v tej stvari, se je izražal v raznih govoricah o vojni napovedi Italije Franciji. Doslej pa nobeno uradno sporočilo ne potrjuje te vesti. Po ono malo poročilih o razpoloženju v Italiji, ki so nam bila dostopna, se dozdeva, da italijanska vlada ne misli izstopiti iz dosedanje nevtralnosti. Kako stališče bi zavzela Italija napram eventualnemu zasedenju Lovčena, po Avstro-Ogrski, je najbolj razvidno iz nekega članka v „Gazetta di Venezia“, kjer je rečeno: „Avstrija baje zasleduje načrt, da prodre do Soluna, kakor so jej včeraj pripisovali zasedenje Lovčena, kar se pa na srečo ne potrja. Pravim na srečo, ker zasedenje Lovčena pomeni težko vprašanje za naš položaj.“

Srbi v Belgradu divjajo.

Iz Sofije se poroča, da so dne 6. t. m. naskočili belgrajski demonstranti palačo našega poslanika v Belgradu, vključno s tem, da je bila pod varstvom nemške zastave. Razbili so vse šipe, razdejali železno ograjo, na dvorišče palače so pa postavili nagačeno pužo, na katero so obesili tablice z raznimi sramotljivimi napisi zoper Avstrijo. Nekaj oseb, o katerih so mislili, da so avstrijski podaniki, so na javni cesti pretepli. Po mestu so razbili vse trgovine avstrijskih podanikov.

Avstrijci pognali Ruse v beg.

Dunaj, 13. avgusta.

(Uradno.) Na avstrijsko-ruskem bojišču so včeraj, v sredo, dne 12. avgusta, vrgle naše čete močno rusko vojaško krdelo, ki je bilo sestavljeno iz 1

bataljona pešcev, več stotnij kozakov s strojnimi puškami ter 12 topovi, po vročem boju nazaj. Rusi so se v divjem begu umaknili čez mejo. Več manjših ruskih oddelkov, ki so udrli čez mejo, se je takoj, ko so se približale naše čete, umaknulo.

Vojne organizacije v Galiciji.

Poljaki v Galiciji imajo številne organizacije, ki so si nadele nalogo, podpirati avstrijsko armado, ako pride do vojne z omraženo Rusijo. Člani teh organizacij so dijaki in Sokoli. To organizacijo so postavili na najširšo podlago in jo vsestransko razvili leta 1912, ko je Rusija izvedla prvo poskusno mobilizacijo in ko se je splošno pričakovalo, da se vna me vojna med Avstro-Ogrsko in Rusijo. Decembra meseca tega leta sta bila ustanovljena dva odbora. V enem odboru so bili pristaši narodno-demokratske stranke, v drugem pa pripadniki naprednih poljskih strank in socialisti. Vsa za orožje sposobna mladina po mestih in na deželi, v kolikor ni bila podvržena vojaški dolžnosti, je bila uvrščena v te organizacije, ki so formirane deloma po vzoru sokolstva in deloma skavtske čete in strelske zveze. Strokovnjaki so moštvo poučevali v sabljanju, streljanju in v temeljnih naukih vojevanja. Kakor se zatrjuje, ima samo poljska ljudska stranka ogromno organizacijo, ki šteje 100.000 mož. To armado tvorijo strelci in oboroženi kmetje.

Leta 1912 so bile slične organizacije osnovane tudi med Rusini v Galiciji. Tudi ta društva so imele namen, pripravljati vojaško neizvežbane moške za slučaj vojne z Rusijo. Tudi rusinske organizacije so skrbele za vojaško izobrazbo in so skušale preskrbeti vsje člane s potrebnim orožjem.

Naše dolžnosti v resni uri.

Za sedanjí zarod v Avstriji je vojna nekaj celo izrednega, zakaj v dolgi dobi od leta 1866, torej blizu 50 let, ni imela Avstrija prave vojne. L. 1878 so šli naši vojaki le krotit turških vstajnikov v Bosni in Hercegovini. Na burne vojne čase torej nismo vajeni, zato je tem važneje, da v splošni razburjenosti ne izgubimo glave, ampak po vzgledu starih Rimljanov vsi trezno mislimo in delamo.

Če kedaj, sedaj v tem kritičnem času naj vsak državljan izpolnjuje na svojem mestu svojo dolžnost. Naši vojaki gredo na vojno, prepričani smo, da bodo v polni meri storili svojo dolžnost. Za njih ne pišemo teh vrstic, oni tudi ne bodo v bojnem hrupu mogli brati časnikov.

Nam, ki smo doma ostali, veljajo te besede!

1. Kot kristjani imejmo popolno zaupanje v božjo previdnost, ki ima svoja pota in v katere roki je tudi vojna sredstvo, s katerim vodi ljudstva do višjih ciljev. Prevzetni Napoleon se je nekdanj norčeval iz papeža in izobčenja, ki ga je papež nad njim izrekel, češ, zavoljo tega ne bo mojim vojakom padalo orožje iz rok. A le hitro in dobesedno se je to izpolnilo. Od ene misli in pravočasnega spoznanja hipnih okoliščin je mnogokrat odvisna zmaga. Gospoda vojnih trum torej iz polnega srca prosimo, da da blagoslov orožju naših vojakov, njih poveljnikom pa prave misli o pravem času.

2. Pokažimo v dejanju, da smo kristjani. Sedaj je najlepša prilika, pokazati krščansko ljubezen. Nekateri hiše so vse moške osebe izgubile, pri drugih so zopet vsi ostali doma. Pomagajte si med seboj, ne iz dobičkarije, ampak iz usmiljenja in ljubezni. Zlasti za revne obitelji imejte odprto srce. Delajmo vsak v svojem poklicu in ne tratimo časa s praznimi čenčami po gostilnah in s prodajanjem zija, od kod bi kaka novica priletela, ali pa s podlim obrekovanjem.

3. Naravno je, da o vsakem velikem dogodku ljudje mnogo govorijo in vsak se ima za najbolj pametnega, pa to in ono kritizira. Ampak v vojnem času je molčati — zlato! Morda ne misliš nič hudega, pa izblekneš kako nepremišljeno besedo, pa te že imajo. Največkrat se to zgodi pri popivanju, ko so možgani od pijače razgreti.

4. Zato je pa v vojnem času ena pglavilnih dolžnosti — varčevati in trezen biti! Koliko denarja se je že od 26. julija do danes po nepotrebnem zapilo! Milijoni so šli rakom živčgat, katere bi še krvavo potrebovali. Če bi ljudje bili pametni in vsaj za časa vojne pustili nesrečno pitje, prihranili bi si — nad eno milijardo, to je, nad tisoč milijonov kron!

Ljudje tarnajo: kaj bo, slaba letina se kaže! Zato pa treba tem bolj delati in varčevati. Če sam nisi v sili, pa s prihranjenim denarjem lahko veliko dobrega storiš.

Med vsemi pridelki se kaže, da bo letos največ sliv. Ne žgite iz sliv prokletega žganja, ampak koliko največ sliv posušite. Prejšnja leta se je iz Srbije dovažalo veliko sliv, letos tega ne bo, bodo torej domače suhe slive imele boljše ceno. Morda bo primanjkovalo tu in tam kruha, suhe slive so izvrstna redilna jed, dočim je žganje strup.

Veliki dogodki, ki so prišli nad našo domovino, naj najdejo tudi velike ljudi. Vojaki na bojnem polju bodo morali prestati veliko naporov, tudi mi doma se ne bomo nobenega truda, delajmo in znajmo se premagovati!

Nadvojvodinja Cita v Schönbrunn.

Dunaj, 12. avgusta.

(Uradno.) Cesar je povabil nadvojvodinjo Cito, da se nastani s svojima otrokoma za toliko časa, v Schönbrunn, dokler bo ostal njeni soprog pri vojaških četah. Odkazani so ji prostori, v katerih je svoj čas stanovala vnukinja cesarjeva, Elizabeta, omožena Windischgrätz.

„Prav jezuitsko“.

Kakor znano, se z jezuiti na Nemškem skrajno slabo ravna. V lastni domovini so brez pravic. Ne smejo imeti samostanov in ne zavodov, prepovedano jim je, javno opravljati službo božjo, spovedovati in propovedovati na leci, smejo le brati tiho sv. mašo, kateri pa ne sme prisostvovati nobeden vernik ter imeti učene konference. V liberalnem in protestantskem časopisju se jih napada na najgrši način in se jih slika kot državni nevarni element. Ko je bilo v lanskem letu v nemški državni zbornici tudi jezuitsko vprašanje na dnevnem redu, da bi se jezuitom dovolil povrat v domovino, je na mah zabesnelo vse liberalno in prostozidarsko časopisje v celi Nemčiji s tako silo, da je vlada umaknila dotični zakonski predlog z dnevnega reda in izdala le naredbeni potom nekaj olajšav za jezuite.

Na vse te krivice, ki se gode nemškim jezuitom, je dal nemški jezuitski red najboljši odgovor s tem, da se je sedaj ponudil ves red nemškemu vojnemu ministarstvu, da ž njim razpolaga. Veliko število jezuitov je že vstopilo v bolnišnice, da strežejo ranjenecem, veliko jih je pa prostovoljno stopilo v nemško armado, da opravljajo na bojišču službo božjo. Tukaj pač veljajo besede:

„Prav jezuitsko!“

Nemčija na bojiščih.

Francija je nameravala prodirati na dveh straneh: na severu skozi Belgijo, na jugu skozi Alzacijo. Na severu so Nemci prehiteli Francoze, vdrli v Belgijo in vzeli trdnjavo Lüttich. O nadaljnjih operacijah se molči.

S tem večjo silo so Francozi nastopili na jugu. S približno 60.000 možmi so začeli ofenzivo ter naskočili nemško trdnjavo Mühlhausen. Nemci so bili pripravljeni in so jih sijajno odbili. Ta poraz za Francoze ni tako hudo radi izgub, kakor radi moralnega vpliva na francosko javnost. Vročekrvno francosko ljudstvo bi potrebovalo zmage, da se bolj ogreje za vojsko. Za to je tudi francoska armada nastopila z veliko premočjo, toda nesrečno.

Nemci so ofenzivno nastopili pri Lagardu, zahodno od Strasburga, kjer se je prikazala francoska brigada, menda da krije prihod 5. vojnega kora. Tu di to se Francozom ni posrečilo.

Bitka pri Mühlhausnu. — Poraz Francozov.

Berolin, dne 10. avgusta.

(Uradno.) O bitki pri Mühlhausnu je došla v Berolin sledeča uradna brzojavka: Tri francoske divizije, ki so prodrle pri Belfortu v Gornji Alzaciji na nemško ozemlje, so danes naše čete pri Mühlhausnu porazile in jih zapodile v beg. Naše čete jih zasledujejo.

Berolin, dne 10. avgusta.

(Uradno.) Nepopisno veselje je zavladalo v Berolinu, ko se je zazvedelo, da so nemške čete porazile

Francoze v bitki pri Mühlhausnu v Gornji Alzaciji. Vest, da so nemške čete zapodile v beg 7. francoski armadni zbor pri Mühlhausnu, je bila sprejeta še z večjim veseljem kakor ona o zavzetju Liha. Ko je došla tudi generalnemu štabu vest o zmagi, je nitel šef generalnega štaba v cesarski grad in jo takoj naznanil. Nekaj minut pozneje je prejela tudi policijska oblast to veselo naznanilo. V Berolinu je kmalu zavladalo velikansko navdušenje. Živahno vrvenje je trajalo po ulicah Berolina še pozno v noč.

Mühlhausen je mesto v južni Alzaciji, oddaljeno od francoske meje 25 km in je važno križišče železnice. Mesto šteje 100.000 prebivalcev in ima živahno industrijo. Že v nemško-francoski vojski l. 1870 je bil Mühlhausen prvo francosko mesto, katerega so Nemci zavzeli in po sklenjenem miru trajno obdržali.

Zmaga Nemcev pri Mühlhausnu je tudi za nadaljni razvoj vojske velikega pomena. Vsled vpada Nemcev v Belgijo ter zavzetja Liha je zelo ogrožena francoska armada na njeni severni fronti. Da bi to vsaj deloma izenačili, so vdrli Francozi na jugu francosko-nemške meje v nemško ozemlje do Mühlhausna z veliko silo in premočjo ter so računali na sigurno zmago. V slučaju francoske zmage bi bila morala oslabšati Nemčija svoje sile ob severni fronti in jih poslati tu sem. Ta francoski načrt bi bil, če bi se bil posrečil, lahko usodepoln za nemško armado. Toda nemški generalni štab je pravočasno uvidel nakano Francozov, pomnožil svoje čete pri Mühlhausnu in odbil srečno napad Francozov.

Nov poraz Francozov.

Berolin, dne 11. avgusta.

(Uradno.) Nemške čete so zgrabile eno francosko brigado 15. armadnega zbora pri Lagarde v Lotaringiji. Sovražnika so zapodili v beg v gozdove pri Parey-u, ob severo-vzhodni strani Lunevillesa. Izgube Francozov so velike. Zaplenili so Francozom eno zastavo, dve bateriji, 4 strojne puške in vjeli 700 francoskih vojakov. V boju je padel tudi nek francoski general.

Drzni nemški križarki.

Berolin, 11. avgusta.

(Uradno.) Oklopna križarka „Goeben“ in majhna križarka „Breslau“, ki sta vznemirjali Francoze ob Algru in pri Carigradu, sta dne 5. avgusta srečno pripluli v nepristransko italijansko luko Mesina, da si naložita premog. Angleške vojne ladje so zastražile izhod iz luke, vendar se je posrečilo obema križarkama uiti na široko morje. Toda bržčas ne brez boja. Misli se, da sta prišli v boj z angleško križarko „Warrior“, ki sta jo potopili.

Reka, 11. avgusta.

Kapitan parnika ogrsko-levantske paroplovne družbe „Keket“, Andrej Nemet, pripoveduje, da je 6. avgusta v Jonskem morju v bližini otoka Zante videl plavati veliko množino raznih predmetov, kot: stolov, perila, zabojev in raznih drugih mobilij. Vsi ti predmeti so bili označeni z začetnimi črkami angleške križarke „Warrior“. Našel se je tudi stol in druge stvari angleškega kapitana Bloffa. Mnogo teh stvari je dal Nemet poloviti iz morja in jih izročil v Reki pristojni oblasti. Na konzulatu v Reki je tudi postal kapitan poročilo o vsem, kar je videl in našel na morju. Domneva se, da se je vršil med angleško križarko „Warrior“ in nemško križarko „Goeben“ boj, v katerem se je „Warrior“ potopil.

Kakor poroča kapitan Nemet, je bil parnik „Kelet“ v Jadranskem morju po štirih angleških križarkah ter sedmih torpednih čolnih ustavljen in šele, ko je parnik „Kelet“ razobesil avstro-ogrsko trgovsko zastavo, je lahko odplul zopet dalje.

Angleška križarka „Warrior“ je bila velika oklopna križarka s 13.500 tonami in je vozila z brzino 22 vozlov v eni uri. Oborožena je bila s 6 topovi večjega in 4 topovi srednjega kalibra. Zgrajena je bila l. 1904.

Rim, 12. avgusta.

O brezuspešnem lovu angleških ladij za nemškima križarkama „Goeben“ in „Breslau“ se poroča listu „Corriere della Sera“ iz Mesine: Kmalu zatem, ko sta nemški ladiji odpluli iz pristanišča v Mesini, je ob 11. uri po noči, dne 5. avgusta, došlo iz Catanije telefonično poročilo, da se je pri Girardiniju slišalo z morja sem gromenje topov. Domnevalo se je, da je obe nemški križarki napadlo sovražno brodovje, obstoječe iz 22 ladij, ki so plule deloma pod angleško, deloma pod francosko zastavo. Nemški ladiji ste pluli s polnim parom tik ob kalabriški obali. Videlo se je, da sta kapitana obeh nemških ladij računala na to, da sovražne ladje ne bodo upale streljati na nje, ker bi streli iz topov gotovo zadevali tudi nevtrarno italijansko ozemlje.

Neko drugo poročilo pa pravi, da se je potem, da sta nemški križarki odpluli iz Mesine, opazilo na morju blizu Mesine neko angleško oklopno križarko, najbrž „Bristol“. Skoro gotovo je bil „Bristol“ glavna vodilna ladija sovražnega brodovja, ki se je blizalo v večji razdalji. In res se je 2 uri pozneje naznanilo, da se blizu 5 angleških vojnih ladij.

Iz teh poročil se sklepa, da so angleške in francoske ladje napravile velik lov na nemški križarki. Ta lov pa se je sovražniku izjalovil. Nemški

križarki sta še isto noč srečno ušle svojim zasledovalcem. Angleži in Francozi sedaj zamañ iščejo smer, kamor sta jo nemški križarki odkurili.

Boj med nemško in rusko križarko.

London, 12. avgusta.

„Daily Mail“ objavlja sledečo poročilo iz Tientsina na Kitajskem: Ruska križarka „Askold“ se je pri Weihaiwei v Kitajskem morju spustila v boj z nemško križarko „Emden“. Izid boja ni znan.

Zavarovana križarka „Askold“ je dodeljena ruski sibirski vojni mornarici. Njena tonaža znaša 5600 ton, je oborožena z 12 topovi kalibra 152 mm, z 12 topovi kalibra 75 mm in z 8 topovi kalibra 47 mm.

Nemška oklopna križarka „Emden“ je oborožena z 18 topovi kalibra 105 mm in kalibra 52 mm — njena tonaža znaša 3650 ton.

Rusi zaplenili nemški parnik.

Berolin, 12. avgusta.

(Uradno.) Wolffov časnikarski urad poroča: Parnik „Princ Eitel Friedrich“, ki pripada novi nemški paroplovni družbi „Stettin“, je dne 30. julija z blagom, namenjenim za mesto Stettin, in kakimi 40 potniki zapustil Petrograd. Dne 31. julija zjutraj, še pred izbruhom vojske med Rusijo in Nemčijo, so Rusi parnik zaplenili in ga spravili v pristanišče Reval. Potnike so odposlali čez Helsingers in Tormo.

Angleži zopet napadli nemško naselbino.

Berolin, 12. avgusta.

(Uradno.) Wolffov časnikarski urad poroča: Angleški listi prinašajo poročilo, da so Angleži napadli pristanišče Dar-es-Saiañ v vshodni Afriki in uničili stolp, na katerem se nahaja priprava za brezžični brzojav.

Mesto Dar-es-Salam je glavno mesto in sedež vlade v Nemški Vshodni Afriki. Sedaj šteje to mesto 25.000 prebivalcev in se močno razširja. Pristanišče Dar-es-Salam je najvažnejša postojanka cele nemške naselbine v Afriki. Iz pristanišča je napeljana v notranjost dežele do mesta Kilossa železnica, katero so nameravali Nemci podaljšati še do mesta Tabora. — Ozemlje Nemške Vshodne Afrike obsega 941.100 kv. km in šteje 3 milijone prebivalcev. Mesto Dar-es-Salam je zvezano s svetovnim brzojavnim omrežjem, a ta zveza gre edino preko Anglije. Naprave v pristanišču so moderno opremljene z urejenim obrežjem in železniškim tirom, delavnicami in čakališčem za ladje. Mesto je imelo tudi pošlajo za brezžične brzojavke, katero pa so sedaj Angleži uničili. V Dar-es-Salam se nahaja tudi glavni stan štaba afriških nemških čet.

Mine v Severnem morju.

Berolin, 13. avgusta.

(Uradno.) Nemčija ni položila v Severnem morju prav nobenih min, ki bi količak zamogle ogroziti nevtrarno trgovino v Severnem morju, pač pa jih je položila v neposredni bližini angleškega obrežja.

Angleški mornarji niso Angleži.

Med moštvom vojne mornarice je komaj osmin-ka pravih Angležev. Sedem osmin posadke tvorijo pomorščaki iz Dalmacije, zahodne Nemčije in pa iz Italije. In v istini je opaziti na angleških vojnih ladijah, da se razgovarjajo pomorščaki večinoma v nemškem, italijanskem in v hrvaškem jeziku. V angleško-burski vojski so morali izločiti iz vojaške službe vse nemške vojake, ker so se jim zdeli nezanesljivi za boj proti lastnim rojakom. Tudi sedaj bodo morala Anglija to storiti, kajti v boju proti Nemčiji in Avstriji se pač ne bo mogla zanesti na pomorščake nemške in hrvaške narodnosti. V angleški vojni mornarici, čegar moštvo obstoji večinoma iz najetih in plačanih pomorščakov, gotovo ne more biti nobenega sledu domoljubja do Anglije. Pravi Anglež stopi veliko rajše v službo trgovske mornarice, ker je tamkaj mnogo bolje plačan in služba manj nevarna, kakor v vojni mornarici.

Angliji preti glad.

Angleški državni tajnik za zunanje zadeve je v zadnji seji angleške spodnje zbornice izrekel sledeče pomembne besede: „Nasledki sedanje vojske bodo za Anglijo grozni in sicer je v tem oziru za nas vseeno, ali se Anglija udeleži vojske ali ne.“ Resnica je, da se nobeni državi ni treba vojske tako hudo bati, kakor ravno Angliji.

Nasledek vojske bo, da bo vsled splošnih zapletitjav nemogoče, zamenjati med različnimi deželami surovine in tovarniške izdelke, zastala bo obrt, velikim ljudskim masam bo zmanjkalo denarja in vsled vsega tega bo nastalo neprimerno pomanjkanje dela in zaslužka. Dežele, ki za svoje lastne potrebe ne pridelajo doma dovolj zrnja in so še glede drugega živeža navezane na uvoz iz drugih dežel, preti gotova lakota. Nobena dežela ni v tem oziru tako na slabem, kakor ravno Anglija, čeprav stavijo njeno gos-

podarsko politiko naši stari kmečki nasprotniki, liberalci in socialni demokratje, za vzgled. Hvala Bogu, da je naše ljudstvo dovolj zrelo in, ni sledilo pogubnim naukom krivih prerokov! Če bi bila gospodarska politika Avstrije zadnja leta tako uravnana, kakor so hoteli liberalni in socialdemokratski kričarji, bi se bilo z nesmiselno protitrgovinsko carinsko politiko uničilo obstoj našega kmetijstva.

Kaj bi nam na primer sedaj pomagal uvoz mesa iz Argentinijske, ko je prevažanje živil po morju postalo skoro popolnoma nemogoče? Gorje za Avstrijo, če bi bili navezani sedaj na uvoz živine iz Srbije! Še večje gorje bi bilo za nas, če bi morali sedaj uvažati razna živila iz tujih držav, ki so z nami v vojnem stanju, ali pa so izdale prepoved na izvažanje živil! V teh resnih časih mora tudi vsak političen slepec sprevideti, da je glavni pogoj za obstoj države, da se v največji meri skrbi za procvit domačega pridelovanja živil in za prospeh domačega našega kmetijstva. Anglija, ki ima carine prosto trgovino, pridelava za svojih 45 milijonov prebivalcev komaj eno petino žita, ki ga potrebuje. Prosta carina je uničila na Angleškem kmetijstvo; isto se zdaj tam sploh več ne spleta. Štiri petine žita, ki ga porabi Anglija, za prehrano prebivalstva, kakor tudi drugih živil, se mora uvažati iz tujine. Če bo imela svetovna trgovina vezane roke — za to skrbi v polni meri vojska — bo imela Anglija živeti samo za osem tednov. Dokler je morje rači vojske za trgovino nevarno, si veletržci s svojimi zalogami živil ne bodo upali na morje.

Delavski svet na Angleškem je že pred 10 leti izračunal, da se v Angliji tudi v mirnem času krog 7 milijonov ljudi komaj preživi in shaja pri tedanjih zmernih cenah. Pri zvišanju cen za življenjske potreščine, kakor se navadno pojavijo za časa vojske, bo tem sedmim milijonom angleških revežev nemogoče se preživljati. Poleg tega se bo to število še pomnožilo za več milijonov brezposelnih. Gladna desetmilijonska množica angleškega prebivalstva bo, kakor prerokuje angleški pisatelj Mannes Howe, z elementarno silo pritiskala na vlado, da kmalu sklene mir in sicer za vsako ceno...

Proti vojni na Angleškem.

V Londonu se je razdelil med ljudstvo zadnji pondeljek v več tisočih iztisov sledeči letak:

„Angleži, storite svojo dolžnost! Naj bo vaše zemlja oddaljena od neprevidne in brezsmiselne vojne! Mačenkostna ali močna klika vas hoče gnati v vojno. Vi morate zatreti to, zaroto, ali pa, bode že prepozno. Vprašajte se sami, zakaj bi morali iti v ta boj? Vojna stranka pravi: mi moramo obdržati ravnotežje vojnih sil na isti stopinji, kajti če bi Nemčija anektirala Holandsko ali Belgijo, bode tako močna, da ogrozi tudi nas. Vojna stranka pa vam ne pove resnice. Resnica je, da bi se ravnotežje velesil tako omajalo, kakor še nikdar poprej, ako bi se mi borili na strani Francoske ali Rusije. Mi bi pomagali Rusiji, da postane največja sila na kontinentu, kajti vi znate, kaka sila je Rusija. Vaša dolžnost je, da rešite domovino propada. Delajte in ganite se, predno je prepozno!“

Rusko baltiško brodogradnjo.

„Tägliche Rundschau“ je priobčila sledeče podatke o ruskem brodogradnji:

„Carjev ukaz je pozval v aktivno službo rezervne vojske mornarice iz 64 okrajev in iz 12 ruskih in iz ene finske gubernije. S temi rezervami bo mogla upravitelj ruske vojske mornarice postaviti v službo ves obstoječi in za vojne akcije uporabni brodogradni material. Vendar pa ne bodo mogle nove v službo stavljene moči povečati sile mobilizacije ruskega vojnega brodogradnja, kajti najvažnejši plovbeni material se nahaja na fronti brodogradnje že od minole zime ter ima v svoji sestavi še razne praznote, povzročene po velikih pomorskih dogodkih za časa rusko-japonske vojne. Vsi narodi se bodo mogli sedaj uveriti, da se plovbeni material ne more ustvariti v nekaj letih, temveč, da je le sad dolgotrajne, v mirnem času na trdni podlagi plovbenega zakona in potom razširjanja brodogradnje izvajane delavnosti.“

V sedanji mobilizaciji ruske pomorske sile pa vzbujajo zanimanje posebno baltiški plovbeni material. Aktivna brigada linijskih ladij je že na fronti. Tej pomorski brigadi pripadajo linijske ladje „Imperator Pavel I.“, „Andrej Pervozvani“, „Cesarevič“ in „Slava“ z oklopno križarko „Rjurikom.“ Nobena teh ladij ni prav za prav močna bojna ladija po najmodernejšem kriteriju. Rezervo tega brodogradnja tvorijo stara oklopnača „Imperator Aleksander II.“, ki je bila splovljena že leta 1887. Prve tri velike bojne ladje baltiškega brodogradnja so: „Gangut“, „Sevastopol“ in „Petropavlovsk“, katera poslednja je bila splovljena leta 1911. Ima vsaka po 12 35 centimet. topov. Prvi dve bi morale biti končani tekom letošnje spomladi. „Nautikus 1914“ trdi, da se te ladje še grade, dasi je bil trošek zanj odobren že v proračunu za leto 1908.

Brigada križarjev baltiškega brodogradnja je sestavljena iz štirih oklopnih križark: „Admiral Makarov“, „Bajan“, „Gromoboj“ in „Palada“ in novega torpednega lovca „Novika.“ Štiri efektivne linijske križarke — „Borodino“, „Navarin“, „Izmail“ in pa „Kimburu“ — se nahajajo še v ladjedelnici in bi morale biti izročene plovbi še le leta 1916. V rezervi

križark je le stara „Rossija“, ki more stopiti v službo. Brigadi križark se pa morajo pristeti še dve skupini torpedovk, katerih je ena nameščena v Libavi, druga v Helsingforsu. Ti dve skupini imata 7 divizij z 62 torpedovkami. Dopolnjujejo jih: skladiščna ladija „Oka“, transportna ladija „Borgo“ in tvorniška ladija „Kama.“ Brigada podmorskih čolnov sestoji iz dveh divizij, z osmimi čolni, ki se nahajajo deloma v Libavi in deloma v Rervalu ter sta jim v zaslonbo ladiji „Karabovsk“ in „Evropa.“ V Libavu se nahaja tudi oddelek polagalcev min.

Druge rusko baltiške vojne brodogradnje, nekatere male križarke in topničarke, nimajo nobene moderne bojne vrednosti.

Zaplenjene turške vojne ladje na Angleškem.

Turška vlada naznanja uradno, da je Anglija razven turškega dreadnoughta „Sultan Osman“ zaplenila še tudi drugi dreadnought „Rešadije“ in dva torpedna rušilca po 1700 ton, ki sta bila grajena za Čile, a kupljena od Turčije.

Dreadnought „Sultan Osman“ in „Rešadije“ sta bila že uvrščena v angleško vojno mornarico in sicer pod novim imenom „Azincourt“ in „Eren.“

Postopanje Anglije je vzbudilo v Carigradu veliko začudenje. Iz province prihajajo neprestano protestne izjave.

Ruska oranžna knjiga o pogajanjih pred izbruhom vojne.

Ruska vlada je izdala oranžno knjigo o diplomatičnih pogajanjih pred izbruhom vojne. Ruska vlada v tej oranžni knjigi zatrjuje, da je Nemčija odklonila tudi zadnji posredovalni predlog sira Edv. Greyja. Ta trditev je neresnična. Nasprotno je res, da je Nemčija zadnji Greyjev predlog, da naj se prične Avstrija po zavzetju Belgrade in srbskega ozemlja pogajati, z vso odločnostjo podpirala. Toda posredovanje je bilo uničeno vsled ruske mobilizacije. Dalje zatrjuje vlada, da je Nemčija, dočim so se vršila se pogajanja, že odredila mobilizacijo, stavila Rusiji ultimatum in ji napovedala vojno. Tudi to je napačno. Ruska vlada dejstva direktno potvarja. Še v četrtek, dne 30. julija, je bilo ruskemu zunanjemu ministru naznanjeno, da se posredovalna akcija nemške vlade nadaljuje in da avstrijski odgovor na zadnji korak nemške vlade še ni prišel. Toda že naslednjega dne je došla v Berlin vest o splošni mobilizaciji ruske armade in brodogradnje, kar je moralo učinkovati v Nemčiji še tem bolj kot provokacija, ker je šef ruskega generalnega štaba še par dni poprej zagotavljal nemškemu vojaškemu atašeju, da bodo v slučaju prekoračenja srbske meje od strani avstrijske armade mobilizirani le ruski vojaški okraji ob avstrijski, ne pa tudi ob nemški meji.

Poveljnik nemškega vojnega brodogradnja.

Ker bo nemara že v najbližnjem času prišlo do velike pomorske bitke med angleško in nemško vojno mornarico, bo zanimalo, kako piše Anglež z imenom F. Vile, o poveljniku nemške vojske mornarice: V veliki pomorski bitki, ki se bo vršila v najkrajšem času med Angleško in Nemško vojno mornarico, bo Nemcem poveljeval podadmiral Friderik pl. Ingenohl. Ta mož je prijatelj in ljubljeneč cesarja Viljema. Nemška ki bi imel bogatejšo izkušnjo in bolj temeljito izobrazbo vojna mornarica nima nobenega drugega častnika, bo v mornariški stroki kakor ravno podadmiral pl. Ingenohl. Usoda Nemčije na morju je izročena možu, ki je na pravem mestu.

Podadmiral pl. Ingenohl je bil rojen l. 1857 v Neuwiedu kot sin priprostega trgovca, je tedaj 57 let star. L. 1874. je stopil v nemško vojno mornarico, ki je štela takrat le nekaj bornih fregat. Vsled svojih izvanrednih zmožnosti in zasluga za nemško vojno mornarico je v razmeroma kratkem času dosegel najuplívnejša mesta v nemški vojni mornarici. Največ izkušenj si je pridobil v vzhodni Aziji. Že l. 1876 se je udeležil mednarodnega mornariškega nastopa proti Kitajcem. V kitajsko-japonski vojski l. 1895 je bil poveljnik vojne ladje „Iltis“. Kot tak se je posebno odlikoval pri uspešnem obstreljevanju kitajske pomorske trdnjave Tamsui. L. 1897 je bil poklican v mornariško ministrstvo, da vodi oboroževanje nemške vojske mornarice. L. 1908 je postal podadmiral in zajedno poveljnik nemških križark v Kitajskem morju. Za poveljnika cele nemške vojske mornarice je pa bil imenovan l. 1913.

Nemška vojna mornarica ga čišla kot skromnega moža, izvrstnega opazovalca razmer, ki z bistrim očesom takoj spozna trenutni položaj, ter je trdno prepričana, da bo pl. Ingenohl onega usodepolnega dne, ko se bo bila na morju največja pomorska bitka, kolikor jih pozna svetovna zgodovina, mož na pravem mestu.

Višja poveljnika angleške in francoske vojske mornarice.

Angleška in francoska vlada sta se zedinili, da bo združeni angleško-francoski vojni mornarici v Severnem morju poveljeval angleški admiral Jellicoe, združeni angleško-francoski vojni mornarici v Srednjem morju pa francoski admiral Lapeyriere.

Živila za sarajevsko prebivalstvo.

Sarajevo, 10. avgusta.

Listi razglasaajo naredbu, da se mora vse ono sarajevsko prebivalstvo, ki se nahaja v okolišju sa-

rajevske trdnjave, to je, prebivalstvo notranjega mesta, preskrbeti z živežem za 40 dni. Izvzeti so le oni, za katere mora mesto skrbeti. Zgoditi se pa to mora v 14 dneh, kajti po preteku tega roka se bodo posebne komisije prepričale, kdor je tej naredbi popolnoma zadostil, ali ne. Kdor pa ni zadostil, mora zapustiti mesto. V naredbi se še posebno naglašajo, da je ta odredba le zgolj previdnostna naredba, ki pa nima nobenega povoda za kako vznemirjenje.

Črna gora napove Nemčiji vojsko.

Dunaj, dne 13. avgusta.

Črnogorska vlada je napovedala Nemčiji vojsko in izročila nemškemu poslaniku na Cetinju, Ekartu, potne liste. Ekart je Cetinje že zapustil.

Črnogorska vlada je to storila gotovo iz istega nagiba, kakor Srbija. V mali deželici, kakor je Črna gora, se ve za vse in o vsem in tudi pred tujci se ne morejo skrivati gotova dejstva. Da o vsem ne poroča svoji vladi, je moral nemški poslanik iti.

Kdo vodi usodo narodov?

Diplomati so izrekli zadnjo besedo in sedaj bodo govorili topovi. Mesto ministrov za zunanje zadeve bodo odločevali sedaj usodo Evrope šefi generalnih štabov. Evo njih imena: baron Konrad pl. Hötzen-dorf je šef avstrijskega generalnega štaba; na čelu nemške armade stoji Moltke, na čelu nemške mornarice pl. Ingenohl; na čelu italijanske general Pollio. Vrhovna poveljnika ruske vojske sta veliki knez Nikolaj Nikolajevič in vojni minister general Suholinov; poveljnik francoske armade pa šef generalnega štaba, Joffre; šef generalnega štaba angleške mornarice je Jellicoe. Te osebe imajo torej zdaj v rokah usodo evropskega ozemlja in z njihovimi imeni je spojena nova doba evropske zgodovine.

Toda vrnimo se k osebam, ki so v sedanjih najtežjih političnih časih, kar jih pozna svet, vodile usodo narodov in držav. To so: minister za zunanje zadeve avstro-ogrske monarhije, grof Leopold Berthold; nemški državni kancelar Bethmann Hollweg in državni tajnik zunanjih zadev, Jagow; italijanski minister za zunanje zadeve, di San Giuliano; angleški minister za zunanje zadeve, sir Edward Grey; ruski zunanji minister Sazanov; predsednik francoske republike, Poincaré, odnosno ministrski predsednik Viviani. V naslednjem kratke črtice o teh svetovnih osebah:

Grof Berthold.

Po smrti grofa Aehrenthala je cesar izročil vodstvo zunanje naše politike grofu Bertholdu, ki je bil do tedaj naš poslanik v Petrogradu, kjer je vžival na carskem dvoru velik ugled. Ruske razmere so mu dobro znane, kar nam v sedanjem našem vojnem razmerju do Rusije gotovo ne bo škodilo. Grof Berthold velja kot dober državnik, toda v svojem nastopu je zelo skromen. Ne peha se za priznanjem in častjo v javnosti, zato se o njem manj govori kakor o marsikaterem zelo slabotnem ministru. V zadnjem zapletljaju na Balkanu je vodil Avstrijo tako, da ni prišlo do vojske, čeprav so bile večkrat strune zelo napete. Toda sedaj je tudi tako miroljubnemu človeku kakor je Berthold bilo počenje Srbije, preveč, Avstrija je morala zagrabititi za meč, da varuje pred celim svetom svoj ugled in svojo čast. Grof Berthold še ni 50 let star, je rodod češki Moravan, njegovo versko prepričanje je odlično katoliško. Oženjen je z grofico Karoly, sestranjo voditelja madžarskih opozicionalcev, grofa Mihaela Karoly. Ima dva sina, enega vzgojuje kot Avstrijca, drugega kot Ogra. Grof Berthold je ogrski državljani in velja kot „ogrski“ minister, toda le bolj po imenu, kajti v istini je njegov vzor enotna, velika in močna Avstrija.

Bethmann Hollweg.

Ta mož, nemški državni kancelar, je profesor-ska prikazen. Bil je pruski državni tajnik za notranje zadeve, ko ga je pozval cesar Viljem na mesto pokojnega Bülowa. V svojem nastopnem govoru je izjavil, da je v zunanji politiki novinec, da pa se nadeja, da ga njegov „izvrstni mojster“ kmalu uveče v zunanje posle. Ta izvrstni mojster — cesar Viljem sam — je bil res izvrsten, ker je Bethmann Hollweg spretno vodil nemško zunanjo politiko v alžirski zadevi in v balkanski krizi. Državni zbor ga je s svojim glasovanjem že večkrat postavil pred vrata, zadnjič ob priliki znane savernske zadeve. Razven tega ima cesar vanj popolno zaupanje. Nedavno od tega, ko mu je umrla žena, je hotel odstopiti, cesar pa njegovega odstopa ni hotel sprejeti, pozval ga je na Krf in ga pragoovoril, da ostane. Ko je bil balkanski zapletljaj v najnapetijem stanju, je Bethmann Hollweg dne 2. decembra l. 1912 govoril velepomemben govor, v katerem je naglašal, da Nemčija stoji trdno in odločno na strani naše države.

Jagow.

Jagow je v vnanjem nemškem uradu naslednik Kinderlen-Wächterja. Prej je bil veleposlanik v Rimu in je za časa italijanske tripolitanske vojne z veliko spretnostjo rešil poverjeno mu nalogo. Zdravja je šibkega, je bled in izgleda bolno. V poslednjem času ga je javnost mnogo omenjala, posebno, ko je mesto kancelarja podal v državnem zboru sliko o zunanji politiki. V tem govoru je z nenavadno ostrino napadel rusko časopisje.

San Giuliano.

Ta mož, italijanski minister za zunanje stvari, je poznan kot pisatelj in učenjak. Napisal je knjigo o Albaniji, v kateri je opozoril italijansko javnost na velik upliv monarhije v Albaniji in je naglašal to z veliko skrbjo. Je tudi bolehen, muči ga bolezen v kosteh in ga — tako rekoč — edino neumorno delo drži pri življenju. Za časa balkanskih homatij se je sestal v Pisi z grofom Berhtoldom in tu sta se oba državnik spoznavala glede politike v Albaniji. Je brezpogojno pristaš trojne zveze in njegova zasluga je, da se je zvezno razmerje med monarhijo in Italijo razvilo v zaupno prijateljstvo. Poslednji njegov sestanek z grofom Berhtoldom je bil tega leta v Opatiji, katere mu je tudi naše novinstvo posvečalo veliko pozornost.

Sir Edward Grey

je ena največ imenovanih diplomatskih oseb Evrope. V sedanjem času je storil prvi korake za ohranitev miru in v njegovi roki so bile združene vse niti mirovnih posredovanj. Danes je Grey najznamenitejši angleški državnik. Vodi zunanje posle največje svetovne države, koje deli se nahajajo na vseh straneh sveta. Vendar se Grey še ni umaknil iz Evrope. Sploh le nerad odhaja iz Anglije. V največji užitek mu je ribarenje. O lepotah ribarenja je napisal celo tudi knjigo. To je edina knjiga, ki jo je napisal v življenju. Njegov prednik, lord Kandsdowne, je začel pogajanja s Francijo, a Grey je sklenil sporazum z Rusijo v Aziji. Južna Perzija in Tibet sta sad tega sporazuma. Grey ljubosumno pazi na razvoj Nemčije. Za časa priklopitve Bosne in Hercegovine je delal velike težave naši monarhiji. Povodom balkanske vojske je napravil London sodnikom sveta. Tam so se vršila pogajanja za mir med balkanskimi državami, tam je pod njegovim predstvom zboroval poslaniški odbor, ki je omejil balkansko vojno. V dosegu njegovih ciljev mu je dobro vsako sredstvo, tudi, rekli bi, neresnica in zavijanje. Njegova osebnost opominja na učitelja, a način govora mu je miren in poučevalen. Po balkanski vojni mu je vodja opozicije, Bonnar-Law, izrekel zahvalo vse Anglije. Asquith mu je poveril vodstvo vnanje politike v najširših mejah, da jo vodi z neomejeno oblastjo.

Sazanov.

On je voditelj ruske zunanje politike. Bolehen je in zelo občutljiv. Po padcu Izvolskega je on izrazil predstavitev ruske politike. Pravijo, da je v srcu protiven vseslovanski struji, katero širi rusko društvo. Za časa zavzetja Skadra je izdal znamenito poslanico, v kateri je rekel: slovanska velesila smo, a niti ena kaplja naše krvi ne poteče za drugega, temveč samo za ruske koristi. Uživa popolno carjevo zaupanje. Od balkanske vojne sem se je povzdignil do znamenitega evropskega državnika. Mongolijo je postavil pod rusko varstvo, njemu se tudi pripisuje zasluga za srčne odnose Rumunske proti Rusiji. Grof Berhtold je njegov dober znanec. Kot načelo njegove politike se označuje, da Ruska ne sme voditi politike slovanskih čustvovanj, temveč samo ono ruskih koristi. Sedaj se je izneveril svojemu načelu, kajti vodi ga sovraštvo do Avstrije in ne ruske koristi.

Poincare in Viviani

vodita francosko zunanjo politiko. Poincare je predstavitelj močne narodnostne smeri v francoski politiki. S pomočjo desnice je zasedel mesto predsednika republike na prizadevanje Clemenceau-a in Combes-a. On je brezpogojen pristaš rusko-francoske zveze.

Viviani je bil že večkrat minister. V zunanji politiki se še ni skušal. Tej daje Poincare glavno smer, on, ki je v balkanski vojni brodil po vodah ruske politike. Do sedaj je bil Viviani pristaš svetovne ga miru.

Prava smisel sklepa ameriškanih Združenih držav.

Ker se smisel sklepa ameriškanih Združenih držav mnogokje ni prav razumela, je treba, da se ta zadeva nekoliko pojasni. Po ameriškem državnem pravu ne more biti nobeden ameriškani državljani lastnik kake ladje, oziroma ne sme voziti nobena ladja pod ameriškano zastavo, ki ni bila zgrajena v Ameriki. Če tedaj kupi ameriškani državljani tujo ladjo, ne postane s tem ameriškana, ampak mora voziti pod svojo poprejšnjo staro zastavo. Prava smisel sklepa Združenih držav severoameriških je tedaj ta, da bi bilo podanikom Združenih držav dovoljeno, da si nakupijo v inozemstvu tuje ladje, ki bi se potem smatrale, kot da so v Ameriki zgrajene. Očividno računajo Združene države z dejstvom, da bodo mogli sedaj, ko je izbruhnila v Evropi vojska, pokupiti prav poceni podaniki Združenih držav veliko evropskih, osobito nemških trgovskih ladij. Če pa bodo sprejele ta sklep mornariškega komiteja Združenih držav tudi obe zbornici ameriškanih Združenih držav, se še trenutno ne da trditi!

Japonska ne ostane nepristranska.

Berolin, 9. avgusta.

(Uradno.) Ker je Anglija zaveznica Japonske, se Japonska ne more izjaviti, da bo ostala nevtralna. Kako stališče bo zavzemala Japonska, bo odvisno od raznih dogodkov na morju na daljnem vshodu.

Angleško-japonska nagodba je bila obnovljena leta 1911 in je veljavna do leta 1921. Nagodba vsebuje sledečo glavno določbo: „Če bi bila ena ali druga teh dveh držav ogrožena od tretje, katerekoli države, ali če bi bila zapletena v boj, da brani svoje pravice in interese, ji mora v tem slučaju takoj priskočiti na pomoč njena zaveznica, katere se mora z njo skupno bojevati in tudi skupno z njo sklepati mir.“

Iz izjave japonske vlade je razvidno, da je Japonska sedaj v evropskem sporu navezana na sklenjeno angleško-japonsko nagodbo, ter da se radi tega ne more izjaviti, da bo ostala nevtralna. Ker pa Japonska dodatno pristavlja, da bo njeno nadaljnje stališče odvisno od dogodkov na morju na vshodu, ni še s tem obljubljena Angliji brezpogojna pomoč Japonske, ampak le v slučaju, če bi napadle v Japonskem in Kitajskem morju nemške vojne ladje angleške trgovske ladje. Ali so Japonski vezane s to pogodbo roke tudi nasproti Ruski, je težko spoznati. Na vsak način so bili upi, ki so se stavili na Japonsko, prenačljeni.

Portugalsko-angleška zveza.

„Agenzia Stefani“ poroča iz Lizbone: Senat in zbornica, ki sta se sešla k izvanrednemu zasedanju, sta soglasno odobrila zakonski načrt, glasom katerega se eksekutivna oblast v vsakem oziru pooblašča, da vzdrži javni red in skrbi za narodne interese, kakor tudi za vse gospodarske in finančne potrebe države. Ministrski predsednik je med splošnim, živahnim odobravanjem izjavil, da se Portugalska pod nobenim pogojem ne bo izneverila obveznostim svoje zveze z Anglijo. Ta izjava pa ne pomeni, da se namerava Portugalska odpovedati svojemu nevtralnemu stališču.

Ogorčenje Bolgarije nad Dimitriewom.

Bolgarska javnost obsoja korak generala Dimitriewa, poslanika v Petrogradu, ker je prostovoljno stopil v rusko armado. List „Kambana“ ga imenuje žalostnega junaka, ker je že v balkanskih vojskah bolje zastopal interese Rusije in Srbije, kakor Bolgarije. List vpraša vlado, kako je mogla poslati takega izdajaleca bolgarskih interesov za poslanika v Petrograd. Sedaj bi se moralo zaukazati vsem bolgarskim obmejnim stražam, da izročijo Dimitriewa takoj oblasti, ko bi stopil na bolgarska tla. Že zaradi veleizdaje Dimitriewa bi se sedaj moralo postaviti pod državno kontrolo vse rusofile v Bolgariji. Bolgarski častniki obsojajo istotako korak generala Dimitriewa. Mnogo bolgarskih častnikov namerava vstopiti v avstrijsko armado. Tudi bolgarske vladne kroge je korak generala Dimitriewa dirnil skrajno neprijetno. Vsak poskus, sprakti Bolgarijo iz nevtralitete, bo baje bolgarska vlada z vso odločnostjo zavrnila.

Železniški promet med Sofijo in Dedeagačem.

Sofija, 11. avgusta.

(Uradno.) Na posredovanje bolgarske vlade je dovolila Turčija, da smeta voziti v tednu dva vlaka na železniški progi Sofija—Odrin—Dedeagač. (Dedeagač je važna luka ob južni obali Tracije.)

Ta vspeh bolgarske vlade je velike važnosti, ker je vsled avstrijsko-srbske vojske ustavljen ves železniški promet med Avstrijo na progi Belgrad—Niš—Sofija. Odslej se bo posluževala Avstrija železniške proge Oršova— (na avstrijskih tleh na avstrijsko-rumunsko-srbski meji) Turn Severin (mesto v Rumuniji)—Vidin—Sofija—Odrin—Dedeagač.

Črnogorska obal oblegana

Dunaj, dne 11. avgusta.

(Uradno.) Poveljnik avstrijskega vojnega brodoma v južni Dalmaciji, c. in kr. linijski mornariški kapitan Anton Caza, je v ponedeljek, dne 10. avgusta, izdal sledeči javni razglas:

Podpisani c. in kr. linijski mornariški kapitan Anton Caza, poveljnik avstro-ogrškega vojnega brodoma ob črnogorski morski obali, razglašča z ozirom na vojno stanje med Avstrijo in Črno goro na podlagi Najvišjega dovoljenja sledeče:

1. Dne 10. avgusta ob 12. uri opoldne se bo začelo dejansko obleganje črnogorske morske obale po vojnih ladjah, ki stojijo pod mojim poveljstvom. (Obleganje se glasi v tujem jeziku — „blokada“).

2. Oblegala se bo morska obal, ki je na zemljevidu zaznamovana s severno širino 32 stopinj 6.4' in 41 stopinj 52.0'

Oblegano ozemlje obsega vsa pristanišča, boke, izlive rek in otoke, ki se nahajajo v tem ozemlju.

3. Ladjam in drugim plovilom prijateljskih in nevtralnih (nepristranskih) držav se dovoli, da smejo v teku 24 ur odpluti iz obleganega vodovja. Proti onim ladjam pa, ki se bodo pregrešile zoper določbe obleganja, se bo postopalo po določenih mednarodnega morskega prava.

C. in kr. ministrstvo za zunanje zadeve je ta javni razglas na predpisan način naznanilo zastopnikom tujih oblasti na c. in kr. dvoru.

Obleganje obali ali blokada ima glavni namen, da se sovražni državi zapre ves uvoz živil, streliva in drugih vojnih potrebščin. Ladje, ki izvršujejo obleganje, si svojo službo natanko razdelijo in jo morajo tudi tako natanko vršiti, da je tujim ladjam nemogoče, vdreti proti obleganemu ozemlju. Zavetje smejo za časa blokade iskati v obleganih pristaniščih samo one nepristranske ladje, ki so se na morju ponesrečile. Če katera tuja ali sovražna ladja skuša vdreti v oblegana pristanišča, imajo ladje, ki izvršujejo oblegalno službo, pravico, da jo potopijo ali pa zaplenijo. Ker ima Črna gora samo dve pristanišči, prideta pri sedanjem obleganju v poštev samo pristanišči Bar in Dulčinj. (Na zemljevidu se imenuje Bar v tujem jeziku „Antivari“, Dulčinj pa „Dulcigno“). — Bar je čedno pristanišče z mestecem, ki šteje kakih 1200 prebivalcev in leži dobrih 6 kilometrov od najjužnejšega rta Dalmacije. Iz Bara vodi edina železnica v Črno goro. Do l. 1877 je bil Bar v turških rokah. Tega leta pa so Črnogorci po hudem boju vzeli Turkom to važno postojanko in tako dobili prehod do morja. — Dulčinj leži 22 kilometrov južno od Bara. Mesto šteje 5000 prebivalcev, ki so večinoma Albanci. Tudi to mesto je bilo do l. 1878. v turških rokah, a so ga Črnogorci po srditem boju dobili v svojo last. Lega Dulčinja je izredno lepa.

Raznoterosti.

* **Štajerski Slovenci!** V Mariboru izhajajoča lista „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ sta sedaj edina štajerska slovenska lista. Naročaje si jih in jima pridobivajte novih naročnikov! Naročniki „Slovenskega Gospodarja“ dobivajo redno tudi ponedeljkovo številko „Straže“ zastoj. Torej prihajajo obvestila o vojski dvakrat na teden h „Gospodarjevim“ naročnikom.

* **„Slov. Gospodar“ in „Straža“.** Za Maribor izdamo vsak dan enega izmed teh listov. V petek, soboto in ponedeljek izide „Straža“, v torek, sredo in četrtek pa „Slovenski Gospodar“. V Mariboru se dobiva razven v tiskarni v vseh večjih trafikah. Vsakdanja izdaja se vrhu tega pošlje tudi v Celje, Ptuj, Slovensko Bistrico, Slovenji Gradec, Št. Jur ob juž. žel. v Dramlje in Št. Vid pri Ptuj.

* **Izkaznice.** Ako greste od doma, je zelo priporočati, da vzamete kako izkaznico seboj, na kateri bo dovolj označeno, kdo ste in kaj ste. Kot izkaznice rabite lahko domovnice, delavske knjižice, a če v prvem trenutku nimate druge, tudi krstni list ali drugo slično listino.

Zadragam na znanje! Meseca septembra t. l. bi se moral vršiti v Pragi zadržni kongres, kateri pa se je vsled sedanjih razmer odpovedal. Vršil se bo najbrž prihodnje leto.

Poziv v varstvenih zadevah. Mnogo očetov in varuhov je mobiliziranih; žene, sirote so brez svetovalec in skrbnikov. Naša dolžnost je vse ukreniti, da naši varovanci vsled tega ne bodo trpeli škode! Za njih zadeve se potegovati, so poklicani občinski sirotinski sveti, pa tudi dušni pastirji in učitelji. Njih stvar bode, posvetiti se v večji meri za varovanje, ženam, nezakonskim materam in rednikom vestno svetovati in v vseh slučajih, v katerih je potreba podvzeti potrebne korake, v korist zaostalam, nemudoma staviti tozadevne predloge pri sodišču. — Tudi bodo morali posvečati sirotinski sveti svojo posebno pozornost temu, da dobe svoji mobiliziranih čimprej njim po zakonu z dne 26. decembra 1912 pristojajočo podporo. Pripomni se še, da se k svojem štejejo seveda tudi nezakonski otroci vpočlikanih. In ako vsi činitelji v občini v navedenem smislu sodelujejo, se bode lahko pomagalo vsem. Varstveno sodišče poziva s tem vse v občini, dušnem pastirstvu in v soli delujoče faktorje k skupnem delu v krščanski ljubezni do bližnjega. Ob enem se stavi prošnja, da naj se možje, ki bi bili pripravljeni ta posel prostovoljno prevzeti, pri podpisnem sodišču javijo. — C. kr. okrajno sodišče v Mariboru, dne 11. avgusta 1914. —

Kako čuvajo Kranjci domovino! Minuli teden se je na Dolenjsko peljalo nekaj vojakov z avtomobilom. Ko je avtomobil dirjal proti neki vasi in so ga vaščani opazili, so pograbili mladi in stari, kakor tudi ženske, motike, vile in s tem orožjem pritekli na cesto, kjer se je došli avtomobil ustavil, vojaki so pa zgrabili za puške ter jih namerili proti „črni vojski“, češ, kaj naj to pomeni! Ko so vrli vaščani dopovedali vojakom, da so mislili, da je to sovražnikov avtomobil, je bila zadeva pojasnjena; avtomobil je zahrullil dalje, vaščani so se pa pomirjeni vrnili nazaj k svojemu delu. — Zelo lepo in vse hvale vredno, da je tudi civilno prebivalstvo čuječe, vendar pa naj bode v enakih slučajih previdno, da se pomotoma ne zgodi kaka nesreča.

Nevednost ali zloba. „Tagespost“ v štev. 210 z dne 13. avgusta poroča, da so radi srbofilstva zaprli rimsko-katoliškega škofa dr. Miklása v Dubrovniku. V celi Dalmaciji ni katoliškega škofa s tem imenom, pač pa je v Zadru srbski pravoslavni škof dr. Milaš, o katerem so časniki že pred začetkom te vojne pisali, da so ga zaprli. Ali je „Tagespost“ iz hudobije ali nevednosti iz srbskega pravoslavnega škofa napravila rimsko-katoliškega, kdo ve?

Čč. mariborska duhovščina se je dne 11. avg. zbrala na važno posvetovanje. Sklenilo se je, obrniti se na cerkveno in državno oblast, da se ščiti čč. duhovščina pred neopravičenimi napadi. To se je, kakor izvemo, že tudi zgodilo.

Proti neopravičenim napadom. Zaradi neopravičenih napadov na Slovence in zaradi hujskanja nasprotnikov so se poslanci S. K. Z. zadnji in ta teden ponovno obrnili osebno in pismeno na pristojna mesta. Toliko za sedaj v pojasnilo.

Cesarjev rojstni dan. Občina Sv. Križ nad Mariborom, ki je v katoliško-narodnih rokah, je dne 14. avgusta sklenila z ozirom na bližajoči se cesarjev rojstni dan udanostno izjavo, katero je izročila c. kr. okrajnemu glavarstvu. Slovenskim občinam v vzgled!

Prijatelji naših vojakov. Vojaki, ki so te dni odhajali iz Maribora, so si okrasili vlake s cvetlicami in vencii. Kaj radi so imeli na vozovih slike presvitlega cesarja, za katerega so z navdušenjem šli na bojišče. Tiskarna sv. Cirila je darovala, za vse vojaške vlake, ki so odhajali iz Maribora, umetne girlande in cvetlice; ravnatelj tiskarne, g. dr. A. Jerovšek, pa je kupil na lastne stroške nad 30 slik presvitlega cesarja in jih podaril navdušenim vojakom.

Za avstrijski „Rudeči križ“ so darovali: II. izkaz: Žebot Franc, urednik, K 2.—; Gregorec Marija K 4.—; Rotter Bruno, črkostavec, K 1.20; Ribič Antonija K 5.—; dr. Franc Kovačič, profesor bogoslovja, K 20.—; Alt Ivan, kaplan v Slov. Bistrici, nabral pri tretjerednikih K 17.—; Atelšek J., kaplan pri Sv. Marku, K 5.—; Žolger Vincenc, kaplan pri Sv. Magdaleni, K 20.—; Kranje Franc, K 5.—; V. Škvorc K 5.—; Belec Franc K 4.—; Černe Valentin K 2.—; Neimenovan K 3.40; Neimenovan K 4.—; Neimenovan K 2.—; Erjavec Katarina, Spodnje Krapje pri Ljutomeru, K 100.—; dr. Anton Medved, profesor v Mariboru, K 10.—; Mir Franciška, Sv. Jurij ob Ščavnici, K 1.—; Spolenak Ignac K 1.—; Maček Marija K —.40; Forstnerič Vincenc K —.40; Vrečko Alojzija K 6.—; Skupaj II. izkaz K 218.40; I. izkaz K 1100; torej dozdaj nabranih K 1318.40. Neka žena je darovala zaboj platnena perila. Priserčna hvala vsem darovalcem! — Prof. v p. Anton Jerovšek.

„Rudeči križ“ in ranjenci. Društvo „Rudeči križ“ je ustanovilo na Dunaju v VI. okraju takozvani poizvedovalni oddelk, čegar namen je, dajati pojasnila o ranjencih na bojišču. Oddelk bo dajal pojasnila le na pismena ali brzojavna vprašanja, nikakor pa ne na ustmena. Naslov je: „Rudeči križ“, Dunaj, VI., Dreihufeisengasse 4, vojna šola. Na poštah se dobijo posebne poizvedovalne dopisnice.

Štirideset let po Rozmanovi smrti. V sredo, dne 12. avgusta t. l., je bilo dopolnjenih 40 let, odkar so konjiški nadžupnik, častni kanonik in dekan prečastiti gospod Jožef Rozman za vselej zatisnili svoje bistre oči. Krafko pred svojo prerano smrtjo so prejeli od svojega najodličnejšega sošolca rajnega knezoškofa krškega, premilostljivega gosp. dr. Valentina Wiery, pismo, v katerem so jim preljubeni gospod sošolci pisali približno takole: „Ker je petdeseto leto tako negotovo, zato sem sklenil k letu ob štiridesetletnici našega mašniškega posvečenja zbrati vse svoje sošolce okoli sebe.“ Knezoškof Wiery so bili pravi prerok. Umrli so že 29. XII. 1880. Zlato sv. mašo je izmed 18 tovarišev učakal edini gospod Franc Supančič, nekdanji župnik v Kostivnici ob Savi. Do te nameravane štiridesetletnice ni prišlo, ker so jim najljubši sošolci, prečastiti gosp. Jožef Rozman tako nepričakovano naglo umrli. Dne 4. avgusta 1874, na devetindeseto obletnico mašniškega posvečevanja, so obiskali gospoda nadžupnika Rozmana njihov sošolec, častiti gospod Jožef Hašnik, župnik pri Sv. Juriju ob juž. žel. To je gospoda Rozmana toliko razveselilo, da so svojemu gospodu sošolcu obljubili, pohod vrniti v sredo, dne 12. avgusta. Na tem potu so gospod Rozman v Arclinu pri Vojniku padli raz voza ter si tako hudo pretresli možgane, da so še tisti dan okoli poldne v Vrataričevi hiši izdihnili — okrepčani po sv. poslednjem olju — svojo blago dušo. Njihov pogreb na biljo pred

Veliko Gospojnico dne 14. avgusta 1874 pri Sv. Ani nad Konjicami je bil kar največ mogoče slovesen. Rozmanov spomin je po 40 letih še vedno živ. Kot prerok je zapel na Rozmanovem grobu rajni Jože Virk: „Dokler v Konjicah bivajo Slovenci — Ti bodo kinčali gomilo z vencii.“

Treznost v vojski. V železniškem vlaku se je izrazil nek potnik, ki se je vozil iz Draždan na Saksionskem v Pulj, tako-le: „Mobilizacija v Nemčiji me je naravnost navdušila. Vse gre z vneto v boj. Vse je trezno in zavedno. Prepovedano je, prodajati vojakom alkoholne pijače. Vseposvods se dobivajo izborne brezalkoholne pijače.“ — Pijančevanje v tako resnih časih je naravnost sramota. Nadaljeval je: „Visok vojaški dostojanstvenik se je izrazil, da v boju proti Rusom ne bo treba prelivati krvi. Trebalo bo le zapeljati dovolj sodov žganja na mejo ter jih tam pustiti Rusom. Ko se napijejo, jih lahko postrelimo.“ — Delajmo za treznost vseposvods in s tem delamo za domovino v najtežjih časih!

Popolno abstinenco alkoholnih pijač so sklenili v državi Zapadne Virginije v Severni Ameriki z večino 90.000 glasov dne 7. julija 1914. Takoj drugi dan so se zaprle vse pivarne, tovarne za žganje in gostilne, ki so reprezentirale skupno vrednost 300 milijonov, in 25.000 oseb si mora iskati nov poklic. Postava, ki prepoveduje prodajo alkoholnih pijač, je jako stroga. Kdor prodaja alkoholne pijače, ali jih tudi samo ponudi, zapade konfiskaciji blaga in zaporu. Ako se prestopke ponavlja, traja zapor tudi do pet let. Zdravila, ki vsebujejo več kot 50% alkohola, se smatrajo kot opojna pijača in vsako anonciranje po časopisih je prepovedano. Vsi tovarnarji in gostilničarji morajo takoj odstraniti vse alkoholne pijače in jih ne sme nihče shranjevati, drugače zapade ostri kaznim. Veliko število državnih uslužbencev poizvedujejo in zasledujejo, če je tudi zadnja kaplja kake opojne pijače v tej državi izginila. Posledice alkoholizma so morale biti pač ogromne, da se je država z volilec odločila tako energično nastopiti in je prepričana, da bo imelo prebivalstvo kljub temu, da odpade ogromen del državnih dohodkov, in kljub temu, da izgube posamezni ogromno premoženje, še vendar veliko več dobička in koristi od polne abstinence.

Pomiloščenje. Cesar je 91 kaznjencem v Avstriji odpustil ostalo kazen. Od teh je pomiloščenih v mariborski moški kaznilnici 8, v Kopru 8 in v Gradcu 5 kaznjencev.

Ni sedaj čas za potovanja. Mladi ljudje in še zlasti dijaki, ki delajo v poletnem času pošizlete in potujejo po deželi, svarimo odločno, naj taka potovanja opuste, ker prijeli jih bodo povsod in lahko pridejo v skrajno neprijetne situacije.

Vojna in solnčni mrk. Dne 21. t. m. nastopi veliki solnčni mrk, katerega prištevamo k največjim dogodkom na nebu. Trajal bo namreč skoro dve in pol minuti popolnoma, dočim sicer take prikazni trpe komaj sekundo. Ker se za tako zatmenje solnca zelo zanimajo učenjaki, so se že vse opazovalnice na svetu pripravile na ta dogodek. Popolno zatmenje solnca se bo izvršilo v notranjosti evropske Rusije. V okolico Kiewa bodo postavljene vse te znanstvene ekspedicije. Svetovnoznani ameriški zvezdogledi so deloma že prišli v Evropo, deloma še potujejo. Sedaj pa grozi nepričakovana svetovna vojna uničiti vse lepe naloge in upanja.

Razpošiljanje zavojev s sanitetnim materijalom. Razpošiljanje zavojev s sanitetnim materijalom (zdravila, kirurški instrumenti, obvezila) je dovoljeno tudi za dobo vojnega voznega reda do najvišje posamezne teže 10 kilogramov in se torej sprejemajo take poštno pošiljatve vedno od vseh poštних uradov.

Zdravilna sredstva in zdravilni pripomočki. Opozarja se na to, da je razumeti pod § 1 cesarske naredbe z dne 1. avgusta 1914, državni zakon št. 194, omenjenimi predmeti, kateri služijo v zadovoljenje življenjskih potrebščin za ljudi, tudi vsa zdravilna sredstva in vse za pripravljanje zdravil potrebne snovi in preparate, dalje snovi za obveze in druge zdravilne pripomočke. Tedaj veljajo za te predmete vse določbe zgoraj navedene cesarske naredbe in se bo nastopilo proti morebitnemu neopravičenemu dviganju cen v tem oziru najstrožje.

Pozor! Ne govorite nepremišljeno! Paragraf 308. kazenskega zakona določa: Kdor z javnim razglaševanjem (z lepaki, z javnimi govori itd.) napačno, javno varnost vznemirjajočo govorico, brez zadostnih vzrokov, neverjetnosti, ali takošno prerokovanje raznese ali naprej razširja, je kriv prestopka in ga je kaznovati s strogim zaporom od osmih dni do treh mesecev. Pod to določbo spadajo vse govorice, ki se tičejo vojske.

Grozovita nesreča, povzročena vsled neprevidnosti. Iz Trsta: Ana Sichstein, stara 31 let, iz Mokronoga na Kranjskem in pristojna nekam na Nemško, stanuje v ulici sv. Marka, št. 43. Kakor vsaki dan, napotila se je tudi dne 3. avgusta proti poldnevju k družini Josipa Marzorija, št. 10, kjer je na hrani. Razgovarjaje se z Marzorijevo družino o vojni, ji je ta slednji pokazal pred kratkim kupljen samokres. Sichstein, ki ni vedela, da je nabit, je nategnila petelina in samokres se je sprožil. Kroglja je zadela nesrečnega Marzorija naravnost v glavo. V opasnem stanju so ga odpeljali v mestno bolnico. Sichstein so zaprli, na kar jo je preiskovalni sodnik dr. Janchić zaslial. Najbrže jo izpuste začasno iz zapo-

ra, ker je dognano, da se je zgodila nesreča samo radi njene neprevidnosti.

*** Poroka.** G. Janko Kramer, učitelj v Celju, se je dne 10. avgusta v cerkvi Matere Božje v Petrovčah poročil z gospico Pavlo Bauman iz Polzele. Bilo srečno!

Maribor. G. Jožefa Melzerja, bivšega trgovca s steklenim blagom v Mariboru, je zadela kap.

Svečina. V Svečini je bila nad župniščnimi vratmi majhna tablica z napisom: „Župnišče Svečina, 1. Občina Plavč.“ Dne 9. t. m., pri belem dnevu, ob ½. uri popoldne, so trije dobro znani, znano tudi, od kogar k temu napeljani, strgali napis raz župnišče in tablico odnesli. Povzročitelje tega dejanja vprašamo: Se strinja tako dejanje z razburjenim sedanjim stanjem?

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V ne celo 4 mesecih so trije naši rojaki-duhovniki zapustili to solzno dolino in se preselili v boljšo večnost: stolni dekan dr. Ivan Mlakar, frančiškan p. Salezij Vodšek, dne 6. t. m. pa č. g. Jožef Vodšek, župnik pri Sv. Boltenku v Slov. goricah. Rojen je bil dne 9. prosinca 1870 v Župeči vasi ter je pel novo sv. mašo leta 1896. Njegov ljubeznjiv in ljudomil značaj je mu pridobil spoštovanje vseh. V najlepših letih, sredi delovanja, nas je moral zapustiti. Počivaj v miru, blagi g. rojak!

Konjice. Pretekli teden se je raznesla v Konjicah in okolici neka govorica, da so aretirali mojega brata, poddesetnika Jožefa Bečan. Ker pa to ni res, rečem vsem, ki so to govorili, naj se drugič prepričajo in premislijo, predno kaj govorijo. Resnici na ljubo bodi povedano, da je moj brat vrli mladenič in da je prišel, ko ni imel več službe, takoj k starišem in bil doma. Omenim še naj tudi, da je naš Joža, ko je odhajal v vojsko, z veseljem sprejel od ljubeče mamice Marijino svetinjo in rekel od mene naučeni latinski rek: „Dulce est pro patria mori!“ in še nadaljeval: „Če je božja volja, pa rad umrjem za vero, cesarja in domovino!“ Torej ni bil on aretiran, kakor so dolgi jeziki govorili, ampak neki drugi vojak iz konjiške okojice. — Franjo Bečan.

Trnovlje pri Celju. Pri nas je začelo v nedeljo, dne 9. t. m., na večer goreti pri Francu Ahtik in sicer vsled neprevidnosti otrok, igrajočih se z vžigalicami. Vkljub temu, da se je ogenj širil hitro, ugasila je vstrajnost in dobra volja g. Kramerja iz Celja in naših vrlih mladeničev Oprešnika, Gabrovega Naceta in Majerjevega ogenj precej hitro. Obilna množica navzočega občinstva pa je rešila, kolikor je bilo mogoče, tako da ubogi posestnik, ki je tudi zavarovan, ne boče trpel obilne škode, ker se ima pa tudi mirnemu vdihu zahvaliti. Stariši, poskrivajte užigalice pred otroci!

*** Dobrna** pri Celju. Od občinskega odbora sklicani občani so v pomožni odbor za Rudeči križ kmečka okolica Celje za Dobrno izvolili enoglasno sledeče člane: Predsednik č. g. župnik Friderik Kukovič, podpredsednica veleblagrodna gospa Rezi Ružička, odborniki: gospa Pavla Zagažen; dr. Artur Hiebaum, topliški ravnatelj; Janez Drgajner, župan; Fr. Koschuch, rentmajster; Leopold Čulk, nadučitelj; Fr. Koren, občinski svetovalec; Jurij Božnik, posestnik. — Tuje delavce je pa podružnica Kmetijske družbe na Dobrni v soglasju z občino odklonila, ker se bodo župljani sami pri delu podpirali.

*** Sv. Jurij** ob Taboru. Za Slovensko Stražo so nabrali gostje župana g. A. Lesjak 6 K Živio!

Sostanj. Prva žrtev vojske iz našega kraja je padla, pa ne na bojnem polju. Črnovojnika Franca Aravsca, po domače Druconika, iz Topolšice, je dne 5. avgusta, ko je pri Greifenburgu na Koroškem bil na straži ob železnici, povozil vlak. N. v m. p.!

Trbovlje. Naše Trbovlje, ki na široko slovi, je sedaj tiho, kakor bi bilo vse pomrlo. V rudniku je komaj še toliko ljudi, da se rudnik popolnoma ne ustavi. Pri zapuščenih delavskih ženah vlada velika siromaščina. G. učitelj Vole, ki je velik prijatelj ubogega ljudstva, je prevzel z več drugimi gospodi nalogo, da nabirajo milodare za zapuščene žene in otroke v prvo pomoč. Čudno se nam zdi, ker se rudečkarji vedno hvalijo, da so prijatelji ubogega delavstva, vendar pa trpijo vrtljika na dvorišču svojega delavskega doma. Zelo neprijetno je poslušati tiho režečo lajno, vrhu tega pa še zadnje novce izvabijo iz nekaterih delavcev. Seveda to je vse kšeft!

Brežice. Če bi naš kolodvor mogel govoriti, bi znal izza zadnjih 14 dni neizmerno veliko povedati o veliki ljubezni našega ljudstva: koliko je tu krvavele ljubezen do svojcev, ko je naše može in fante ljubezen do cesarja in do širne domovine klicala v vojsko! Vse to si lahko videl ob neštetih slovesih na kolodvoru, na katerem so odhajali vojniki iz treh dežel. Zato bi pa naj oblasti gledale na to, da se ne bo ljudstvo, ki žrtvuje za cesarja in domovino vse, v teh težkih časih od brezposelnih ljudi po mestu žalilo. So elementi, ki se še zdaj ne morejo znebiti besnega srda zoper Slovence, na ulici naravnost napadajo poštene domačine, do kosti zveste Avstrijance, kot „Srbe“ itd. Naše zvestobe sicer tudi taka podlost ne more premakniti, toda oblast bi imela vzroka dovolj, da zanaprej kaj takega prepereči ter ljudstvu olajša teže sedanjih dni. — Slovenci, prezirajte take izživace, ali pa se obrnite naravnost na oblast za varstvo!

Nov tarif za živila.

Z naredbo c. kr. štajerske nameštije z dne 29. julija 1914 izdan maksimalni tarif za podrobno prodajo predmetov, ki spadajo k vsakdanjim potrebščinam, se spremeni. Maksimalni postavki veljajo, v kolikor ne vsebuje tarif posebnih drugačnih določb, za najboljše kakovosti. Ceneje vrste, katere so predmet trgovanja, je prodajati za v prometu običajne procentualno nižje postavke cen.

Sadeži za kruh in za krmo: pšenica per 1 kg 36 v, zrno (rž) 26 v, ječmen 28, oves 28, turščica 25, činkvantin (vrsta koruze) 30, grašica 27.

Može: pšenična moka 0 per 1 kg 62 v, pšenična moka 1 60 v, pšenična moka 2 58 v, ržena moka 1 42 v, turščična moka za kuho št 1 (prve vrste in zdrob 2 v ceneje) 42 v, ajdova moka 70 v.

Gotov kruh: bel kruh per 1 kg 60 v, pol beli kruh 55 v, črn kruh 50 v, žemlje dolge per 1 kg 1 K.

Suho sočivje: Zdrobljeni riž (z izjemo mesta Gradec) per 1 kg 46 v, zdrobljeni riž (za mesto Gradec) 52 v, riž, druge vrste (z izjemo mesta Gradec) 58 v, riž druge vrste (za mesto Gradec) 64 v, riž srednje kakovosti (z izjemo mesta Gradec) 68 v, riž srednje vrste (za mesto Gradec) 74 v, pšenični zdrob 64 v, fižol (prepelčar in bel) 54 v, prosa (kaša) za kuho 48 v, ajda 42 v. Glace-vrste v tem tarifu niso vsebovane.

Sočivje: krompir nov per 1 kg 16 v, kislo zelje 32 v, čebula 50 v, česen 70 v.

Različni užiti predmeti: kava, santos, surova, navadna per 1 kg K 3.60, kava, santos, žgana, navadna K 4.40, kava, srednja, surova K 3.80, kava, srednja, žgana (fine vrste in mešanice v tem ceniku niso zapopadene) K 4.80, sladkor v štoku (cel) K 94 v, sladkor v štoku (stolčen) 96 v, sladkor v kockah 98 v, varjena sol 28 v, laneno olje per 1 l K 1.20, bučno olje per 1 l K 2.—, fino namizno olje iz vzemši čisto olivno olje per 1 l K 2.40.

Meso in mast: goveje meso s priklado 1. vrste K 2.10, goveje meso s priklado 2. vrste K 1.90, goveje meso s priklado 3. vrste K 1.70, goveje meso za Spodnji Štajer 10% ceneje, svinjina za Srednji in Gornji Štajer K 2.60, svinjina za Spodnji Štajer K 2.20, ovčje meso K 1.60, prekajeno meso K 2.60, suhi špeh K 2.40, svinjska mast K 2.40, rastl. mast K 1.80, margarin K 2.40.

Mleko, surovo maslo, jajca: polnomastno mleko per 1 l 30 v, posneto mleko 22 v, surovo maslo za kuho per 1 kg K 3.60, jedilno maslo po kakovosti do K 4.—, jajca 1 komad 10 v, sir srednje kakovosti per 1 kg K 2.50, presni sir per 1 kg 70 v.

Drva in premog v hišo postavljen (odnošen): pletenjski kosovni premog per 100 kg K 2.90, trboveljski kosovni premog 3.20, eibiswaldski kosovni premog 3.60, lankoviški kosovni premog 2.04, rožnodoški kosovni premog 1.96, rožnodoški srednji premog 1.90, rožnodoški kosovni premog 1.88, oberdoriški srednji premog 1.82, zangtalski kosovni premog 1.78, zangtalski srednji premog 1.72, wiezerski svetli premog: kosovni premog 2.66, srednji premog 2.60, premog v kockah 2.48, 1 zavoj drv 58 v.

Razno: mrva (seno) v Gradcu per 100 kg K 12.34, mrva (seno) izven Grada 12.—, rezanica K 8.—, pšenični otrobi drobno zmleti 13.—, pšenični otrobi debelo zmleti 14.—, rženi otrobi 11.—, bencin za motore per 1 kg 1 K.

Ta tarif (cenik) vsebuje izključno najvišje postavke, katerih se ne sme prekoračiti. Teh skrajno dopustnih postavkov cen se je posluževati le tedaj, če gospodarski položaj ne pripušča prodaje po navadnih nižjih cenah. Premembe tega tarifa se bodo objavile po političnih oblastvih in potom dnevnih časopisov. Ta odredba stopi takoj v veljavo. Prestopki teh odredb se bodo kaznovali po določbah VIII. poglavja obrtnega reda, eventualno z odtegnitvijo obrtne pravice.

Novim naročnikom!

Kdor hoče izvedeti novice in poročila o vojski, naj si naroči naše liste. Naznanjamo pa že danes, da dobi list le tisti, ki obenem pošlje denar. Kdor list naroči le po dopisnici in nič denarja ne pošlje, lista ne dobi. Vsak, ki si želi naš list nanovo naročiti, naj torej kupi poštno nakaznico in nam po nji pošlje nakaznino. Ob robu nakaznice naj napiše svoje ime in obenem pristavi: **nov naročnik.** Stem nam olajša delo. Slov. Gospodar stane celo leto 4 K, četrt leta 1 K, od zdaj do novega leta 1 K 60 v. Straža stane celo leto 10 K, za četrt leta 2 K 50 v., za 1 mesec 1 K. Na vprašanja glede naročnine upravnništvo radi ogromnega dela ne bo odgovarjalo.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knjižice od vsakega in jih obrestuje po

4 1 0
2 0

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskrbuje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane denarne posle po najkulantnejših pogojih.

Cudovito zdravilo!

proti želodčni in črevesni bolezni, kakor tudi proti pljučnemu katarju; zelo priporočljivo za vsakega, ki trpi na slabi prebavi, sladkorni bolezni, kataraličnem ikerju (zlatenici), kroničnem katarju mehurja, je **naravna rudninska voda**

„Marijin Vrelec“
Gor. Gabernik Poljčane.

Edino slovensko podjetje te vrste!

Mnoga priznana pisma na vpogled

Usma voda

KALODONT
Zobna krema

Otvoritev I. slovenske knjigarne *** na Spodnjem Stajerskem Goričar & Leskovšek Celje

Vedno v zalogi:
leposlovne knjige
poezije
slovarji
mladinski spisi
igre
molitveniki
podobe.

Cenjenim odjemalcem vljudo naznanjamo, da sva poleg najine trgovine s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami otvorila tudi popolno knjigarno, trgovino umetnine in muzikalij in da lahko postreževa z vsakovrstnimi knjigami slovenske in nemške literature, muzikalijami in umetninami ter prosiva, da blagovolite naročila tudi na knjige nama nakloniti.

Sprejemajo se naročila za modne, leposlovne in ilustrovane časopise.

Izletnikom iz Maribora nudi izborna gostilna „Jägerheim“ pri **Treh ribnikih** v Karčovini št. 70 izborna domača vina, vedno sveže pivo, dobro domačo kuhinjo, sečnati vrt. Postrežba točna in solidna!

Za poletje priporočam svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga za moške in ženske obleke, platno belo kakor pisano, cajge za hlače, srajce, spodnje hlače, predpasnike, robce za na glavo kakor za žepe, veliko izbor svilenih robcev najnovejše vrste. Posebno pa priporočam veliko izbero vsakovrstnega blaga za sv. birmo — vse po jako nizki ceni. — Pričakujoč obilnega obiska se priporočam

M. E. ŠEPEC, Maribor
Burgplatz št. 2.

Prima ajda za setev in mletev se dobi po ceni pri **J. ROSENBERG, Maribor, Grajska ulica št. 1.**

Agitirajte za naš list SRAŽA.

Iščem

v Mariboru hišo z večimi stanovanji, drvarnicami in precej obširnimi vrtni. Ponudbe pod M. M. št. 771, poštroležeče, Sv. Jurij ob Ščavnici.

Na prodaj

je lep, močen, prenovljen, pokrit voz (kolesel) po zelo nizki ceni pri Janezu Šerc, posestniku v Bezeni pošta Bistrica pri Mariboru.

Prodaja se

Gostilna, dobrodoča, ob okrajni cesti pri Studenicih, rodovitna zemlja. Cena K 14.000, polovico izplačati, polovico na obroke.

2. Posedba, ravno tam ležeča, lepa hiša z novim gospodarskim poslopjem, obstoječa iz njiv travnikov, vinograde, sadonosnika, vrta in gozda, skupaj meri 9 orolov. Cena samo 9000 kron, polovica se izplača, ostalo na obroke.

3. Proda se tudi en koleselj, še v dobrem stanu, odkrit, za 150 K. Več pove Franc Gajšek v Poljčanah.

CENTRALIN

(Zakonito zajamčeno št. 53844.)

Najboljši, najizdatnejši, tedaj najcenejši prašek za hitro opitanje vseh domačih živali, po katerem živina rada žre.

Vsem poljedelcem in živinorejcem se toplo priporoča. — Paziti je na plombo in varstveno znamko. Z izvrstnim izpričevalom od analitično-kemičnega zavoda c. kr. poljedelske visoke šole, od prof. M. pl. Schmidt-a ter od c. kr. priv. preskuševalnega zavoda za živila društva lekarnarjev na Dunaju IX 2.

EQOLIN LINIMENT (zakonito zajamčeno št. 1678), kot izbrano se obneslo in najnovejše mazilo za konje z per protin in izpahnenje udov, za okrepčanje udov itd.

SATOL, neprekosljivo in najboljše mečilo za setve, za varnost vseh setev pred raznovrstnimi snetivostmi, gnilobo, osobito pred živalskimi škodljivci. Bolj priročno, boljše in ceneje kakor bakrena galica in formalin. Patent št. (18.007). Zahtevajte prospekte in oče. Ve ico priporočilnih pisem!

Centralin-tovarne Angeljeve lekarne Novi Jičini (Neutitschein) Moravsko.

Generalno zastopstvo za Juž. Avstrijo Frano Krepek, Maribor, Nagy-jeva cesta 12/b.

Iščejo se zastopniki. — Ponudbe na glavno zastopstvo (dopisuje se slovensko.)

Darujte za Slov. Stražo!

Ure

Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat-ura K 3-50

Pristna srebrna ura K 7-—

Original omega ura K 24-—

Kuhinjska ura K 10-—

Budilka, niklasta K 8-—

Poročni pristani K 2-—

Srebrne verižice K 2-—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.